

1987-ci ilin yazı idi. Rayonda "Cəlilabad töhfələri" ədəbi birliyi fəaliyyət göstərirdi. Tanınmış şair Abbasağa Azər Türk də həmin dərnəyin rəhbəri idi. Ayda bir-iki dəfə yığışar yeni yazılarımızı oxuyub, müzakirə edərdik. O vaxtlar şeir yazırdım və hər şeir oxuyanda Abbasağa müəllim üzünü turşudub deyərdi ki, sən şeir yazmaqdan əl çək, sən şeirlərin "kəndçifasondur".

Təbii ki, şairin sözləri qəlbimə toxunsada, "kəndçifason şeirin" necə olduğunu da anlamaq istəyirdim. Növbəti tədbirlərimizin birində, məclisin qurtarar-qurtarmaz vaxtında otağa gənc bir oğlan daxil oldu. Nəfəsini çiyinlərindən almasından məlum olurdu ki, qaça-raq gəlib. Abbasağa müəllim onun kimliyini soruşdu. Ortaboylu, qıvrım saçları pırpız duran, sarışın oğlan "adım Faiqdir, Bakıda yaşayıram, bildim ki, bu gün məclisiniz var, şeir oxumağa gəlmişəm" dedi. "Oxu!" - deyə Abbasağa müəllim uca səslə dilləndi.

Faiq "Dəniz" adlı şeirini əzbərdən söylədi. Necə söylədisə, oradakıların hamısı, elə ustadımız Abbasağa müəllim də heyrdəndən çiyinlərini çəkdi. Başqalarını deyə bilmərəm, elə o gündən mən şeir yazmağın daşını atdım və anladım ki, şeir yazmaq mənlilik deyil. Çünki mənim yazdığım çizmaqaralar, doğrudan da, Faiqin oxuduğu şeirin yanında, Abbasağa müəllim demişkən, "kəndçifason" şeirlərmiş...

Faiq Balabəylinin yaradıcılığının əsas ana xəttini onun poeziyası təşkil edir. Şeirlərinin dili sadə, yapışıqlı, mövzusu rəngarəng olduğu qədər də, doğma və ürəyəyatımlıdır. Faiq süslükdən, ölgünlükdən və primitiv boyalardan qaçan şairdir. Onun şeirlərinin canı diri və çılğındır. Şeiri oxuyub qur-

tarandan sonra o dirilik, çılğınlıq sanki ruha çevrilir və bir müddət insanı öz aurasında saxlamağı bacarır.

Son illər Faiq Balabəyli şeirdən publisistikaya, daha sonra da nəsrə adlandı. Bu keçid çox uğurlu alındı. Bu yaxınlarda Faiq Balabəyli oxucularına "Bayıldan Bayıra" kitabını təqdim etdi. Kitabda yazılanların çoxunu Faiqin öz dilindən çox eşitmişdim. Amma buna baxmayaraq, vaxt ayıraraq kitabı baş-

yıra" kitabları yazılmıyacaqdı.

Kitab olduqca maraqlıdır və ustalıqla yazılmışdır. Doğrudur, orada təsvir olunanların hamısı bir kino lenti kimi Faiq Balabəylinin gözlərinin önündən keçən və bilavasitə özünün də iştirakçısı olduğu hadisələrdir. Amma nə olursa olsun, o həyatı yaşamaq, o ağrı-acını duymaq və yazmaq çox çətindir.

Bir məqamı vurğulamaq istəyirəm, bu hal ola bilsin ki, çoxumuzun nəzərindən qaçar. Faiq Bala-

gözəl nemət yoxdur. İnsan azad düşündüyü kimi azad yaşamaqlıdır da. Bunu hamımız istəyirik. Amma yazıçı, şair bal arıları kimidir, bal arıları çiçəkdən də, zəhərdən də bal topladıqları kimi, yaradıcı adam da, ağrı-acının "tamını" bil-məlidir.

Görkəmli rus yazıçısı Kuprinin belə bir fikri var: "Mən gəmidə ocaqçı, meşədə baltaçı, xırmanda dənsovuran, limanlarda yükdaşıyan işlədim ki, görüm bu işlə məş-

Qapalı dünya

dan-ayağa oxudum. Məni bir şey daha çox maraqlandırır, tanıdığım çılğın, bir az özündən razı, eyni zamanda təvazökar və sözün yaxşı mənasında dikbaş olan, daima hərəkətdə olan Faiq Balabəyli ilə tikanlı məftillərlə əhatəyə alınmış bir məkana düşmüş Faiq Balabəylinin fərqi nədən ibarət olacaqdır?

Kitabı oxuduqca, sanki filmə çəkilən qəhrəmanımızın ssenariyə uyğun olaraq, yavaş-yavaş özünə gələn obrazı gözlərimizin önündə canlanır. Vaxtilə başına gələn əhvalatları indi nəql edən bir insanın, həmin məqamdakı stress hissinin yumorla xatırlatmağını görürük onda. Bu, çox yaxşı cəhətdir.

Faiq Balabəylinin qismətinə çox yaxşı şeylər düşdüyü kimi, həbsxana həyatı da yazılıbmış. Bu, onun xoşbəxtçiliyi imiş, ya bəd-bəxtçiliyi bilmərəm, amma tam əminliklə deyə bilərəm ki, Faiq Balabəyli ora düşməsəydi, "Burda darıxmaq olmaz" və "Bayıldan Ba-

bəyli həbsxanada olduğu vaxtlar, bir an da olsun özünün yazar olduğunu unutmadı. Sanki o, harasa ezam olunmuş bir jurnalist kimi hər bir detallı, hadisəni dəqiqliklə "yaddaş dəftərcəsinə" köçürdü.

"Bayıldan Bayıra" kitabı qapalı dünyanın çox sirlərindən, çox mətləblərindən oxucunu xəbərdar edir. Heç kəsin arzulamadığı həyat tərzini Faiq Balabəylinin qələmində elə təsvir olunur ki, iraq olsun, çoxlarımızın könlündən o həyatla birbaşa tanış olmaq keçir. Lap, elə mənim orta məktəbdə oxuduğum "Geniş üfqlər" kitabında təsvir olunan gənc traktorçu kimi. O kitabı oxuyandan sonra özümə söz vermişdim ki, traktorçu olacağam.

Həbsxana həyatı ilə azadlıqda yaşamağın fərqi müəllif kitabda təbiət təsvirləri ilə elə canlı şəkildə izah edir ki, bunu başqa cür ifadə etməyə insan söz tapa bilmir.

Bəşər övladı üçün azadlıqdan

ğul olanlar nə edirlər? Amma çox istərdim ki, tanrım məni heç olmasa bir dəfə qadın cildinə salsın və mən dünyaya uşaq gətirə bilim, görüm qadınlar doğanda hansı hiss və ağrını keçirirlər? Bəli, əsl yazıçı istəyi, amalı, yazmaq eşqi budur".

Faiq Balabəylinin "Bayıldan Bayıra" kitabı bir həyat hekayətidir, müxtəlif xarakterli, müxtəlif peşə sahibi olan insanların dəmir barmaqlıqlar arasında eyni cür yaşam tərzidir. Müəllifin dediyi kimi, burada ancaq bol-bol düşünə bilərsən. Nə faydası, onda da min fikir bir borcu ödəmir.

Sözümün sonunda həm dəyərli oxuculara, həm də Faiq Balabəyliyə bir sözüm var, o qapalı dünyadan nə qədər yazırlarsa yazsınlar, heç vaxt oranı arzulamayaq.

Faiqə bayırda yazmağı, oxuculara da bayırda oxumağı arzulayıram...

Meyxoş Abdullah